

KORRALDUS

26.08.2022 nr DM-119914-15

Rae uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/516335 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat ning võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Teabehalduse korra kinnitamine” lisa 14, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus” punkti 2.5.4 ning Aktsiaselts AHTOL 02.05.2022 esitatud taotluse, otsustan:

1.1. Anda Aktsiaseltsile AHTOL (registrikood 10235448) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/516335 Rae uuringuruumis kehtivusajaga 4 aastat.

1.2. Korraldus jõustub Aktsiaseltsile AHTOL teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/516335 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/516335 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Aktsiaselts AHTOL (registrikood 10235448, aadress Raba tee 5, Soodevahe küla, Rae vald, 75322 Harju maakond) esitas 02.05.2022 Keskkonnaametile Rae uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuluba*) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 20.04.2022 dokumendina nr DM-119914-1, nõuetekohane taotlus registreeritud 02.03.2022 dokumendina nr DM-119914- 3).

Rae uuringuruum asub Harju maakonnas Rae vallas Rae ja Soodevahe külas riigile kuuluvatel kinnistutel Rae turbatootmisala (katastritunnus 65301:002:0600), Viimsi metskond 188 (katastritunnus 65301:002:1757) ja Viimsi metskond 64 (katastritunnus 65301:001:3825). Rae turbatootmisala kinnistu valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Maa-amet, Viimsi metskond 188 ja Viimsi metskond 64 kinnistute valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus. Rae uuringuruumi teenindusala pindala on 165,15 ha.

Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 35 puurauku uurimissügavusega kuni 35 m. Uuritav maavara on kõrgemargiline, madalamargiline ning

täitelubjakivi. Täiendavalt on uuringu käigus planeeritud teostada järgmised sihtotstarbelised tööd: veetaseme mõõtmine, katsepumpamine, lubjakivi purunemis- ja külmakindluse määramine, kivimi keemiline analüüs, uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Loa kehtivusaeg on 4 aastat. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104/5, Nõmme linnaosa, Tallinn, 11216 Harju maakond).

Rae uuringuruumi teenindusala kattub pindalaliselt täielikult Rae turbamaardla (registrikaart nr 280) vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 1 plokiga ja osaliselt vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 5, 7 plokkidega, hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 2, 6 ja 8 plokkidega, vähelagunenud turba passiivse tarbevaru 9 plokiga, hästilagunenud turba passiivse tarbevaru 10 plokiga ning järvemuda põlluväetiseks passiivse reservvaru 18 plokiga.

Rae uuringuruumi teenindusala kattub osaliselt olemasoleva Rae turbatootmisala (loa nr HARM-025, loa omaja AS Ahtol, luba kehtiv kuni 06.10.2050) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Rae uuringuruumi teenindusala idaosa kattub ~14 ha ulatuses ja lõunaosa kattub ~36,5 ha ulatuses maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 4108920010290001. Rae uuringuruumi teenindusala edelaservast ~35,4 m kaugusel asub kuni 10 km² valgalaga maaparandussüsteemi avatud eesvool RAE 1-2 (maaparandussüsteemide registri kood 41089200102900021M; eesvoolu kaitsevöönd 12 m; veekaitsevöönd 1 m) ja ~23,9 m kaugusel asub kuni 10 km² valgalaga Rae kraav (keskkonnaregistri kood VEE1092100), kattumist veekaitsevööndiga ei ole. Taotlusele on lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti tingimuslik kooskõlastus 27.04.2022 nr 6.2-2/18961.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor kattub Rae uuringuruumi teenindusala idaosaga ~170 m ulatuses. Seletuskirjas on selgitatud: „*Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub osaliselt Rail Baltic raudtee kavandatava trassi koridoriga, mille laius on erandina ulatuslikum (700 m) trassi sõlmjaama piirkonnas Rae valla Soodevahe külas. Varu kinnitamine RB trassi koridoris kooskõlastatakse uuringu käigus*“.

Rae uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja Maaamet (22.04.2022 kiri nr DM-119914-2, 03.05.2022 kiri nr DM-119914-4).

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 18.04.2022.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise

teate 03.05.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 03.05.2022 kirjaga nr DM-119914-6 puudutatud isikuid. Kuni uuringuloo andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 03.05.2022 kirjaga nr DM-119914-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsusele (Rae vald) tähtajaga kaks kuud.

Rae Vallavalitsus nõustus 14.06.2022 korraldusega nr 888 uuringuloo andmisega tingimusel, et geoloogilised välitööd toimuvad tööpäeviti ajavahemikul kell 08:00 – 17:00 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.06.2022 dokumendina nr DM-119914-11).

Aktiaselts AHTOL nõustus 20.06.2022 kirjas Rae Vallavalitsuse esitatud tingimusega (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 21.06.2022 dokumendina nr DM-119914-13).

Tuginedes MaaPS § 27 lõikele 3 saatis Keskkonnaamet 03.05.2022 kirjaga nr DM-119914-7 uuringuloo taotluse riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks nõusoleku saamiseks riigivara valitsejale.

Keskkonnaministeerium saatis Keskkonnaametile 03.06.2022 kirja nr 13-1/22/2401-2, millega kooskõlastas geoloogilise uuringu teostamise järgmistel tingimustel (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 06.06.2022 dokumendina nr DM-119914-10):

1. Uuringu tegijal tuleb teavitada Maa-ametit (e-post maaamet@maaamet.ee) ja Riigimetsa Majandamise Keskuse Ida-Harjumaa metsaülemat (e-post andrus.kevvai@rmk.ee) välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 28.07.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks uuringuloo kohta tehtava otsuse eelnõu ning edastas eelnõud menetlusosalistele 28.07.2022 kirjaga nr DM-119914-14 tutvumiseks ja ettepanekute/vastuväidete esitamiseks.

Ettepanekuid/vastuväiteid eelnõudele ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral. KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹” (edaspidi *määrus nr 224*). Uuringuloa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba. Uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress M'nniku tee 104/5, Nõmme linnaosa, Tallinn, 11216 Harju maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluste ning jäätmekäitluste ladestamiskoht ei ole jäätmekäitluste jäätmekäitluste seaduse (edaspidi *JäätS*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekäitluste (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekäitluste koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekäitluste ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekäitluste koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja 02.05.2022 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis” ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused” nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekäitluste käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Rae uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavaid tingimused:

1. Uuringu tegijal tuleb teavitada Maa-ametit (e-post maaamet@maaamet.ee) ja Riigimetsa Majandamise Keskuse Ida-Harjumaa metsaülemat (e-post andrus.kevvai@rmk.ee) välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Aktsiaselts AHTOL ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 12.07.2022).

Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050”. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest”.

Järgnevalt on analüüsitud, kas taotletava uuringuruumi ning võimaliku tulevase mäeeraldise teeninduspiirkonnas on tagatud samaväärse maavara varustuskindlus. Varustuskindlus näitab, kui kauaks antud juhul võimaliku tulevase mäeeraldise teeninduspiirkonnas varem antud lubadega kaevandada antud maavaravaru jätkub, arvestades viimase 5 aasta keskmist kaevandamismahtu. Mäeeraldise optimaalseks teeninduspiirkonnaks loetakse 50 km raadiuses mäeeraldist ümbritsevat ala, sõltumata haldusjaotusest ja arvestades reaalseid veokauguseid ning veoteede tehnilist seisukorda. Lubadega kaevandamiseks antud varu peetakse piisavaks, kui varu jätkub vähemalt 10 aastaks. Kui analüüside tulemusel selgub, et varem kaevandamiseks antud mäeeraldiste piires kaevandatav jääkvaru rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused kaevandamiseks taotletava maavara osas enam kui 10 aastaks, siis loetakse taotlus riigi huviga vastuolevaks.

Rae uuringuruumist ja võimalikust tulevasest mäeeraldisest 50 km raadiuses on Maa-ameti geoportaali mäeeraldise ruumilise puhvri otsingu andmetel seisuga 19.07.2022 kõrgemargilise ehituslubjakivi kaevandatava varu jääk ligikaudu 9421,5 tuh m³, madalamargilise ehituslubjakivi kaevandatava varu jääk ligikaudu 18 750,8 tuh m³ ja täitelubjakivi kaevandatava

varu jääk ligikaudu 1123 tuh m³. Viie aasta keskmine kõrgemargilise ehituslubjakivi kaevandatav maavara kogus on ligikaudu 1204,1 tuh m³, madalamargilisel ehituslubjakivil 169,6 tuh m³ ja täitelubjakivil ligikaudu 200 tuh m³. Seega on piirkonna kõrgemargilise ehituslubjakivi varustuskindlus ligikaudu 8 aastat, madalamargilisel ehituslubjakivil 111 aastat ja täitelubjakivil 6 aastat. Eelnevast tulenevalt on madalamargilise lubjakivi kaevandamiseks keskkonnaloa andmine peale uuringu tegemist lähiaastatel vastuolus riigi huvidega. Kõrgemargilise ja täitelubjakivi kaevandamine ei ole vastuolus riigi huvidega.

Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Rae teenindusmaa plaan.pdf

Teadmiseks: Jan Minski, Keskkonnaministeerium, Maa-amet, osaühing Rail Baltic Estonia, osaühing TALLVRIE TRANSPORT, Rae Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus

Anu Sihv
spetsialist
maapõuebüroo